

یادداشت

کسری بودجه همزاد اقتصاد ایران

البرت بغزبان
اقتصاددان

ایران روزی که به تأسی از غرب سیستم نوین بودجه‌نویسی در ایران پا گرفت، مشکل کسری بودجه هم به‌عنوان همزاد اقتصاد پدیدار شد. از آنجا که همیشه مبنای درآمد دولت در ایران فروش نفت بوده، هیچ گاه دولت‌ها به کسری بودجه و عواقب احتمالی آن وقعی ننهاده و هر گونه کسری بودجه را با افزایش فروش نفت جبران کرده‌اند. جالب این است که هر گاه درآمدهای دولت در مقاطع زمانی مختلف افزایش یافت، نه‌تنها مشکل کسری بودجه حل نشد، بلکه به‌طرز شگفت‌انگیزی در مقیاس بزرگ‌تری نسبت به سال قبل از آن بروز و ظهور یافته است. انگار که ناف اقتصاد ایران را با کسری بودجه بریده باشند. مواجه شدن با کسری بودجه در پایان هر سال حتی برای خود دولتمردان به امری طبیعی تبدیل شده است. اما آنچه باعث شده در ۴ دهه گذشته مشکل کسری بودجه بیشتر از قبل مورد توجه دولتمردان قرار گیرد، تنگ‌تر شدن حلقه تحریم‌ها علیه ایران است؛ به‌طوری که در کمتر از ۸ سال فروش نفت ایران از ۵ میلیون بشکه در روز به زیر یک میلیون بشکه در روز کاهش یافت. همین موضوع باعث شد دولت به فکر کسب درآمد از سایر روش‌ها باشد. کاهش فروش نفت دولت را حتی برای پرداخت حقوق کارکنان خود نیز دچار مشکل کرد. با این حال همیشه یک راه‌حل برای دولت‌ها در اولویت بوده تا کسری بودجه خود را جبران کنند و آن هم استقراض از بانک مرکزی است؛ نهاده‌ای که باید به‌قدری استقلال عمل داشته باشد که از دولت حساب پس بگیرد، اما متأسفانه بانک مرکزی ایران هیچ‌گاه نتوانسته در نقش یک نهاد ناظر به سیستم بانکی کشور فعالیت کند و تقریباً در تمامی مقاطع به‌عنوان جیب پس‌انداز دولت ایفای نقش کرده است؛ حسابی که رانده آن هر گاه دلش بخواهد می‌تواند با آرامش خاطر در آن دست برده و نیازهای ضروری و غیر ضروری خود را برطرف کند. اما از منظر اقتصاد راه دیگری نیز برای تأمین کسری بودجه کشور وجود دارد؛ اتفاقی که نخستین بار در دوران صدیق رخ داد. دولت اوراقی منتشر و از این طریق اقدام به جمع‌آوری پول کرد تا کسری بودجه خود را جبران کند. تأمین کسری بودجه از محل نرخ ارز، استقراض از بانک مرکزی یا فروش دارایی‌ها همگی به یک معنا هستند و در هر حال با این روش‌ها حجم بالای پول وارد اقتصاد می‌شود. اگر دولت بتواند این پول را به سمت تولید هدایت کند، می‌توان امیدوار بود این اقدام تبعات منفی نداشته باشد؛ در غیر این صورت بتوجه به وجود تحریم‌ها، این مساله منجر به افزایش نرخ تورم خواهد شد. وقتی چنین اقدامی در اقتصاد کشور انجام می‌شود، قطعاً نرخ ارز هم تأثیر می‌پذیرد و با نوسان مواجه می‌شود. اقتصاد ما هم که به‌شدت به ارز وابسته است و قطعاً نرخ تورم و اجناس و خدمات افزایش می‌یابد. در اقتصادهای پیشرو رشد اقتصادی و معیشت به نرخ دلار وابسته نیست؛ بنابراین پول‌های حاصل از استقراض از بانک مرکزی یا هر سرمایه دیگری تحت هر عنوانی به سمت تولید هدایت می‌شود. از آنجا که این پول در اقتصادهای پیشرو پولی پر قدرت و حاصل از رشد اقتصادی است چاپ پول آسیب چندانی نمی‌زند.

ویژه

در جلسه دیروز مجلس تصویب شد

معافیت مطبوعات و رسانه‌ها از پرداخت مالیات

نمایندگان مجلس شورای اسلامی در مصوبه‌ای فعالیت‌های انتشاراتی، مطبوعاتی و قرآنی و موسسات رسانه‌ای دارای مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را از پرداخت مالیات معاف کردند. در جلسه علنی نوبت صبح دیروز (چهارشنبه)، مجلس موارد اصلاحی کمیسیون تلفیق در جزء ۲ بند (ث) تبصره ۶ در بخش درآمدی لایحه بودجه ۱۴۰۲ تصویب شد. بر این اساس، به‌منظور ایجاد شفافیت و اصلاح سیاست‌گذاری در معافیت‌های مالیاتی: ۳- معافیت مالیاتی درآمد سالانه مشمول اشخاص موضوع بند «ل» ماده (۱۳۹) قانون مالیات‌های مستقیم، حداکثر معادل چهار برابر سقف مالیاتی ماده (۸۴) قانون مذکور است و مازاد بر آن حسب مورد به نرخ قانون مالیات‌های مستقیم، مشمول مالیات است. فعالیت‌های انتشاراتی، مطبوعاتی و قرآنی و موسسات رسانه‌ای دارای مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از شمول حکم این جزء مستثنی هستند.

حداقل کمک به رسانه است

عضو کمیسیون تلفیق بودجه ۱۴۰۲ مجلس با اشاره به تصویب معافیت موسسات انتشاراتی و فعالیت انتشاراتی و فعالیت مطبوعاتی و رسانه‌ای و فعالیت قرآنی و موسسات رسانه‌ای دارای مجوز از پرداخت مالیات، تأکید کرد: این مصوبه کمک حداقلی مجلس برای اهالی فرهنگ در کشور بود. سید احسان قاضی‌زاده هاشمی، عضو کمیسیون فرهنگی مجلس ادامه داد: الان سالانه یارانه‌ای به عنوان یارانه نشر در حوزه‌های کتاب و مطبوعات پرداخت می‌شود؛ خیلی نامفهوم بود در حالی که حوزه فعالان نشر و مطبوعات یارانه دریافت می‌کنند، هم‌زمان بخواهند مالیات تکلیفی را بپردازند که عدد و رقم بالایی در سال دارد و عملاً خروجی آنچه در لایحه دولت بود، تعطیلی بخش عمده‌ای از فعالیت‌های فرهنگی، مطبوعاتی، انتشار کتاب و رسانه‌ها بود و در سال ۱۴۰۲ بخش عمده‌ای از فعالیت‌های فرهنگی و رسانه‌ای و حتی فعالیت‌های دینی، مذهبی و قرآنی در کشور تعطیل می‌شد و خیلی‌ها هیچ می‌دادند که این فعالیت‌ها را تعطیل کنند تا اینکه بخواهند مالیاتی ۲۵ درصدی را به‌صورت منظم پرداخت کنند. قاضی‌زاده هاشمی عنوان کرد: در جهت حمایت از فعالیت رسانه‌ها و همچنین حمایت از حوزه نشر، ناشرین کتب و مجلات در جلسه شب گذشته کمیسیون تلفیق بودجه ۱۴۰۱ با همکاری همه اعضا و با دوسوم آرای اعضای کمیسیون تلفیق مصوبه‌ای داشتیم که طی آن موسسات انتشاراتی و فعالیت انتشاراتی و فعالیت مطبوعاتی و رسانه‌ای و فعالیت قرآنی و موسسات رسانه‌ای دارای مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را از پرداخت مالیات معاف کردیم که این مصوبه امروز (دیروز) در صحن مجلس با رأی بیش از دوسوم نمایندگان مجلس به تصویب رسید. وی با تأکید بر اینکه این مصوبه کمک حداقلی مجلس برای اهالی فرهنگ در کشور بود، اظهار کرد: ان‌شاء. در سال ۱۴۰۲ شاهد تداوم حرکت و پوشش همه رسانه‌ها اعم از مکتوب و خبرگزاری‌ها و همچنین فعالان فضای مجازی، فعالان دینی و قرآنی و نیز ناشرین بخش نشر و کتاب در سطح کشور باشیم.

◀ نقل قولی از شما در رسانه منتشر شده بود که عنوان کرده بودید گروه هزاره‌ها پشت پرده مسمومیت سریالی دختران قرار دارند. ماجرا از چه قرار بود؟

ماجرای مسمومیت دختران در مدارس از سه ماه قبل آغاز شده بود و ابتدا کسی موضوع را جدی نگرفت. زمانی موضوع جدی شد که شکل سریالی به خود گرفت و باعث شد افکار عمومی نسبت به موضوع حساسیت داشته باشد. این در حالی بود که در طول این مدت تمهیدات لازم برای برخورد با مسببان این اتفاقات پیش‌بینی نشد و به‌همین دلیل خانواده‌ها در اضطراب و نگرانی به سر می‌بردند. شرایط به شکلی بود که برخی از دختران مدرسه را از ترس مسمومیت رها کردند و دیگر به مدرسه نرفتند. برخی والدین نیز در چنین شرایطی به دلیل اینکه نسبت به وضعیت سلامتی فرزندان خود نگران بودند اجازه ندادند دخترانشان به مدرسه بروند. در روزهای اخیر اتفاقاتی در بروجرد و برخی شهرهای دیگر کشور مانند اردبیل و ساری نیز رخ داده که موضوع را پیچیده‌تر از گذشته کرده است. من از ابتدای‌نیز عنوان کردم که مسمومیت دختران خرابکارانه است. برخی از مسئولان نیز به صراحت عنوان کرده‌اند که این کار عمدی است. بنابراین کاری که عمدی باشد نمی‌تواند به صورت فردی صورت گرفته باشد و بلکه یک جریان پشت این اقدامات خرابکارانه قرار دارد. در مصاحبه‌ای که با من صورت گرفت من عنوان کردم یک جامعه‌شناس یک پژوهشی انجام داده که براساس این پژوهش گروهی به‌نام «هزاره گرا» به دنبال چنین رویکردی هستند. من نتایج پژوهش این جامعه‌شناس را نقل کردم. ضمن اینکه درباره آن قضاوت نکردم و نتایج را تأیید یا تکذیب نکردم. تنها کاری که من کردم این بود که این خبر از قول من نقل شده بود. با تمام این اوصاف به نظر می‌رسد گروهی در حال اقدامات خطرناکی در کشور هستند که خطر آن به مراتب از افسارگسیختگی نرخ‌رِخ بیشتر است و آسیب‌های بیشتری به جامعه وارد خواهد کرد.

◀ برخی نظرات دیگری در این مورد دارند و به اعتراضات اخیر اشاره می‌کنند نظر شما در این باره چیست؟

این موضوع، مساله کوچکی نیست و بهتر است نهادهای امنیتی به موضوع ورود کرده و جزئیات آن را برای مردم بازگو کنند. وظیفه بنده و امثال بنده این نیست که پشت پرده این حوادث را مشخص کنم و امثال بنده این حوادث را مشخص کنیم و بلکه این کار باید توسط نهادهای امنیتی و اطلاعاتی و به صورت کارشناسی صورت بگیرد. امروز کار به جایی کشیده که یک ترس و اضطراب بین دختران دانش آموز پیچیده که این ترس و اضطراب در بین خانواده‌ها و والدین نیز به وجود آمده و والدین نسبت به سلامت فرزندان خود نگران هستند. در روزهای اخیر اتفاقات مشابهی در شهرهایی مانند بروجرد و اردبیل

محمد تقی فاضل مبیدی در گفت و گو با «آرمان ملی» مطرح کرد:

پشت پرده مسمومیت

دختران یک تفکر قرار دارد

علما و مراجع نسبت به مسمومیت دختران سکوت نکنند

افشای پشت پرده مسمومیت دختران از وضعیت بازار ارز مهم‌تر است

نهادهای امنیتی هر چه زودتر به موضوع مسمومیت‌های سریالی ورود کنند

جامعه نسبت به موضوع مسمومیت دختران دانش آموز حساس شده است

آرمان ملی – احسان انصاری: مسمومیت سسریالی دختران در مدارس به یک معمای لاینحل و پیچیده تبدیل شده است. در هفته‌های اخیر برخی از دختران در مدارس قم دچار مسمومیت شدند که در روزهای اخیر به شهرهایی مانند بروجرد، اردبیل و ساری نیز کشیده شده است. موضوعی که خیلی زود از محدوده قم فراتر شده و به یک مسأله ملی تبدیل شده است. امروز بسیاری از خانواده‌هانگران سلامتی فرزندان خود در مدارس هستند که این وضعیت نیز روز به روز شرایط پیچیده‌تری به خود گرفته است. «ماجرای مسمومیت دختران در مدارس از سه ماه قبل آغاز ششده بود و در ابتدا کسی موضوع را جدی نگرفت. زمانی موضوع جدی شد که شکل سریالی به خود گرفت و باعث شد افکار عمومی نسبت به موضوع حساسیت داشته باشد. این در حالی بود که در طول این مدت تمهیدات لازم برای برخورد با مسببان این اتفاقات پیش‌بینی نشد و به‌همین دلیل خانواده‌ها در اضطراب و نگرانی به سر می‌بردند. شرایط به شکلی بود که برخی از دختران مدرسه را از ترس مسمومیت رها کردند و دیگر به مدرسه نرفتند. برخی والدین نیز در چنین شرایطی به دلیل اینکه نسبت به وضعیت سلامتی فرزندان خود نگران بودند اجازه ندادند دخترانشان به مدرسه بروند. در روزهای اخیر اتفاقاتی در بروجرد و برخی شهرهای دیگر کشور مانند اردبیل و ساری نیز رخ داده که موضوع را پیچیده‌تر از گذشته کرده است. من از ابتدای‌نیز عنوان کردم که مسمومیت دختران در مدارس کار یک نفر نیست و یک جریان پشت این اقدامات خرابکارانه است.» اینها نظرات حجت‌الاسلام محمد تقی فاضل مبیدی است که در گفت‌وگو با «آرمان ملی» بیان کرده است. در ادامه محاصل این گفت‌وگو را می‌خوانید.

رخ داده است. به همین دلیل مسئولان باید هر چه سریع‌تر به موضوع ورود کرده و دلایل و پشت‌پرده این ماجرای مرموز را مشخص کنند. واقعیت این است که در چنین شرایطی انتظاری که مردم از دولت و نهادهای انتظامی دارند این است که موضوع به صورت جدی در دستور کار قرار بگیرد. اینکه در کشور جمهوری اسلامی اتفاقی در حال رخ دادن است که در جهان موارد مشابه آن وجود نداشته و یا کمتر وجود داشته است. امروز مردم کشور از جنبه‌های مختلف با چالش‌هایی در زندگی خود مواجه هستند که مهم‌ترین آنها چالش‌های اقتصادی است. اگر چنین مسائلی نیز به مشکلات مردم اضافه شود که شرایط زندگی برای مردم سخت‌تر خواهد شد. هدف بنده از صحبت در این زمینه ریشه‌یابی و حل موضوع است. این زمینه برخی عنوان کردند چرا بنده نام فلان گروه را آورده‌ام که مشکلی را حل نخواهد کرد.

◀ گروه «هزاره گرا» دارای چه ویژگی‌هایی است؟
این گروه خود را پست مدرن می‌داند و ناقد مدرنیته و هر گونه

مظاهر تمدن است. این گروه در کشورهای اسلامی و مسیحی وجود دارد و با رفتن دختران به مدرسه مخالف هستند. این گروه شباهت زیادی به طالبان دارد، اما آرمان‌های متفاوتی نسبت به طالبان دارد و روش‌های دیگری را برای رسیدن به هدف دنبال می‌کند. این گروه معتقدند تمدن غرب به پایان خود رسیده است. بنده عنوان نمی‌کنم که مسمومیت دختران در مدارس کار این گروه است و در این باره قضاوت نمی‌کنم. با این وجود در فضای کنونی چنین ادعایی مطرح شده که ممکن است چنین گروهی پشت مسمومیت دختران در مدارس باشد و این احتمال وجود دارد که این گروه با چنین افکاری به دنبال این است که شرایط برای به مدرسه رفتن دختران فراهم نباشد و به همین دلیل دختران نتوانند به تحصیل خود ادامه دهند.

◀ شما به چه میزان احتمال می‌دهید این اتفاق براساس عقاید منجر فرام مذهبی صورت گرفته باشد؟

واقعیت این است که چنین احتمالی وجود دارد و نمی‌توان آن را رد کرد. این احتمال وجود دارد که برخی افراد براساس عقاید منحرف خود دست به چنین کاری زده باشند. احتمال سیاسی بودن این ماجرا را نیز نمی‌توان رد کرد و این احتمال وجود دارد که برخی برای ضربه زدن به کشور دست به چنین کاری زده و با فراگیر کردن

مهدی مطهر نیا:

از پیام‌های آمریکای گویند تا بازار آرام شود

رئیس سازمان انرژی اتمی ایران نیز به گونه‌ای سخن می‌گوید که «از همین الان موفقیت سفر گروسی به تهران تضمین شده است.» این موارد در حالی بیان می‌شوند که رسانه‌های خارجی مواضع روشن سخنگوی وزارت خارجه آمریکا را مخایره کردند که او گفت «واشنگتن از طریق هیچ طرف ثالثی پیغامی برای آغاز مذاکرات هسته‌ای به تهران ارسال نکرده است.» این استاد دانشگاه با اشاره به تضاد گفتاری در ادعاهای واشنگتن درباره از سرگیری مذاکرات برجامی، یادآور شد: با طرف آمریکایی خلاف می‌گوید و اظهارات علنی‌اش با پیگیری‌های غیررسمی‌اش تفاوت دارد یا آنکه ایران چنین رویه‌ای را دنبال می‌کند. وی افزود: ما مسجلاً باید بگوییم

«آنچه می‌گوید تهران بیشتر میل به درستی دارد» اما در عمل تجربه زیست شده ما در تاریخ سیاسی چندین دهه گذشته موج بودن این مواضع را براساس نگرش‌های گوناگون نشان می‌دهد. ما دچار وضعیتی هستیم که سال‌ها هر دو طرف ایران و آمریکا ادعاهای گوناگونی را علیه یکدیگر مطرح می‌کنند. این تحلیل‌گر مسائل سیاست خارجی با اشاره به تناقض‌های بین مواضع غرب تأکید کرد: تجربه زیسته شده این دیدگاه را در ذهن تحلیل‌گران پررنگ می‌کند که ایران در حال بیان مواضعی است که در پرتو بیان آنها بتواند حداقل از نظر روانی بازار را در چارچوب احتمال شروع مذاکرات کنترل و حفظ کند.

نگره

سفر الکاظمی به تهران؛

آیا پرورنده وساطت میان تهران و ریاض به او محول شده است؟

یک رسانه عربی در گزارشی به سفر اخیر نخست‌وزیر پیشین عراق به تهران و دیدار و رایزنی با مقامات ارشد ایران پرداخت. پایگاه خبری العربی الجدید خبر داد که سفر هفته گذشته مصطفی الکاظمی، نخست‌وزیر پیشین عراق به تهران و دیدار با مقامات عالی‌رتبه ایران و همچنین انتشار اخباری مبنی بر سفر برهم صالح، رئیس‌جمهور پیشین عراق به ایران پرسش‌های زیادی را به دنبال داشت به ویژه اینکه سفر الکاظمی قبل از سفر حسین امیرعبداللهیان، وزیر خارجه ایران با بغداد انجام شد. مصطفی الکاظمی در سفر به ایران مورد استقبال گرم ابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور ایران و محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی و علی شمخانی، دبیر شورای عالی امنیت ملی قرار گرفت و بر اساس تصاویری که رسانه‌های ایرانی منتشر کردند حسین امیرعبداللهیان، وزیر خارجه ایران نیز در این دیدارها حضور داشت. مساله قابل توجه دیگر این است که در این دیدارها پرچم عراق به چشم می‌خورد و این امر تأکیدی بر رسمی بودن سفر است. در بخش دیگری از این گزارش به بیانیه دفتر نخست‌وزیر پیشین عراق در مورد این سفر نیز اشاره شده است. یک مسئول عالی‌رتبه عراقی که در وزارت خارجه این کشور مشغول است در گفت‌وگو با العربی الجدید تأکید کرد:

این سفر در چارچوب پرونده وساطت میان تهران و ریاض است؛ پرونده‌ای که الکاظمی در زمان نخست‌وزیری‌اش در سال ۲۰۲۰ آن را پایه‌گذاری کرد. وی گفت: الکاظمی به عنوان میانجیگر پیام‌های جدیدی میان ایرانی‌ها و سعودی‌ها رد و بدل کرد و می‌توان آنها را مثبت توصیف کرد و نشان دهنده پیشرفت کشور است. این مسئول عراقی خاطر نشان کرد که نخست‌وزیر پیشین عراق بار دیگر به‌طور رسمی نقش میانجیگری را برعهده گرفته است و دولت محمد شیاع السودانی، نخست‌وزیر کنونی عراق به دلیل تمایل تهران و ریاض به ادامه وساطت توسط الکاظمی، با این امر موافقت کرده است. یک مسئول دیگر عراقی با اشاره به تبادل پیام‌های مثبت میان تهران و ریاض و سفر فیصل بن فرحان، وزیر خارجه عربستان و بعد از آن حسین امیرعبداللهیان، وزیر خارجه ایران با بغداد گفت که سفر الکاظمی به تهران در راستای دیدار رسمی و قریب الوقوع میان ایران و عربستان به میزبانی عراق است. وی گفت که دیدار اخیر برهم صالح، رئیس‌جمهور پیشین عراق با محمد شیاع السودانی، نخست‌وزیر کنونی این کشور در راستای مطلع کردن وی از نتایج مذاکراتی است که برهم صالح به‌همراه الکاظمی رهبری کرد و آنها توافق کردند که تلاش‌ها در این زمینه یکپارچه باشد. از سوی دیگر عامر الفایز، رئیس‌میسون روابط خارجی در پارلمان عراق در این باره گفت: سفر اخیر الکاظمی به تهران بعد از آن انجام شد که دو طرف ایرانی و سعودی به این نتیجه رسیدند که درگیری‌ها و اختلافات موجود در منطقه باید پایان یابد و طبیعتاً این امر به سود عراق است. همچنین احسان الشمری، رئیس اندیشکده «تفکرات سیاسی» در بغداد در اظهاراتی گفت: اگر ایران به راه حل‌هایی برسد و با عربستان صلح کند، این امر دروازه‌ای برای گشایش روابط این کشور با کشورهای خلیج (فارس) و تمام کشورهای عربی خواهد بود. موبد الحیدری، پژوهشگر عراقی نیز در این خصوص گفت: مصطفی الکاظمی، نخست‌وزیر پیشین عراق روابط شخصی خوبی با رهبران سیاسی بزرگ منطقه به ویژه محمد بن سلمان، ولیعهد عربستان دارد و وی می‌تواند از این روابط در راستای تحقق منافع سیاسی عراق استفاده کند؛ عراقی که بهبود روابط میان تهران و ریاض برایش بسیار مهم است. وی با اشاره به روابط خوب الکاظمی با کشورهای غربی و دیدارش با مقامات ارشد ایرانی گفت: احتمال این نیز وجود دارد که الکاظمی پیام واشنگتن را به تهران منتقل کرده است.

◀ تسهیل روابط؟

اخیرا خبرگزاری آسوشیتد پرس نوشت، عبداللطیف رشید، رئیس‌جمهور عراق در بخشی از گفت‌وگوی خود با این خبرگزاری اشاره کرد که عراق میزبان قانون‌گذاران ارشد عربی بوده است و آمادگی این کشور را برای میانجیگری در مذاکرات ایران و عربستان سعودی اعلام کرد. مذاکرات ایران و عربستان در حال حاضر با وقفه روبه‌روست. اظهارات رئیس‌جمهور عراق در حالی مطرح می‌شود که حسین امیرعبداللهیان، وزیر امور خارجه ایران به تازگی در گفت‌وگویی درباره آخرین تحولات مذاکرات تهران و ریاض و تلاش بغداد برای بهبود روابط میان ایران و مصر و اردن گفت: صفحه جدیدی در روابط ایران و کشورهای منطقه باز شده است و این در راستای سیاست خارجی ایران در دولت ابراهیم رئیسی است و کشور و حکومت‌های منطقه این پیام را به خوبی دریافت کردند. وزیر خارجه ایران تأکید کرد که جمهوری اسلامی ایران رویکرد مثبتی دارد و معتقد است که از طریق همکاری مداوم با کشورهای همجوار و منطقه، شاهد گشایش زیادی در آینده خواهیم بود.